

Pensioenbestuurders leven in een cocon. Door onkunde, angst, of beide?

Er gebeuren in de pensioensector veel zaken die bij menigeen, zeker bij niet-direct betrokkenen, als onbegrijpelijk overkomen. Voor de direct betrokkenen, in casu de bestuurders, zijn die zaken al 'normaal' geworden. Waar hebben we het dan over?

Elke vraagstuk kent verschillende invalshoeken. Indien men vanuit een bepaalde invalshoek een vraagstuk benadert, brengt dit al gauw het gevaar van selectiviteit met zich mee. Selectiviteit is in deze column synoniem met een onevenwichtige afweging. De pensioensector bezondigt zich hier regelmatig aan. Hier volgen enkele illustraties.

Neem de discussie over beleggen in fossiele brandstoffen. Steeds meer grote pensioenfondsen sluiten beleggen in olie uit. Kolen waren al onaanraakbaar geworden. Wat zijn de gehanteerde argumenten voor uitsluiting in plaats van engagement? Oliebedrijven luisteren onvoldoende naar ons en blijven te sterk in fossiele brandstoffen 'zitten.' 'Haantje de koekoek', zeg ik. Indien een bedrijf zijn bestaansrecht ontleent aan één product, namelijk olie, zal het daar ook in moeten investeren en het moeten produceren. En wat zijn aandeelhouders betreft: liefst zo winstgevend en tegelijkertijd zo duurzaam mogelijk. Indien wij als beleggers de mening hebben dat er minder olie op deze wereld zou moeten worden gebruikt, dan moeten we wat doen aan de vraag ernaar. Dan moet je bij de politiek zijn. Die kun je beïnvloeden en als ik correct geïnformeerd ben, is er nog geen enkel pensioenfonds geweest dat bijvoorbeeld tegen de politiek heeft gezegd: 'Laten we om te beginnen eens in Nederland een wet introduceren die verbiedt dat we over twee jaar nog niet-recyclebare plastic verpakkingen gebruiken.' Dan koopt u dus geen producten in de supermarkt meer die niet recyclebaar verpakt zijn. Kost iets meer, maar dat kunnen we ons als een van de rijkste landen ter wereld wel permitteren.

Door **Thijs Jochems**,
Adviseur en Private
Investor

Toch? Een arm land als Kenia heeft al jaren geleden het gebruik van plastic tassen compleet verboden. Blijkbaar is het een kwestie van willen.

Beleggen in wapens is ook zo'n onderwerp dat uitgebreid besproken werd en wordt door pensioenbesturen. We beleggen niet in defensie, want je weet maar nooit wie dan die wapens gaan gebruiken (98% van de fondsen met een ESG-mandaat mogen van de institutionele funders niet in defensie beleggen). Maar moeten we dan onze democratische waarden niet verdedigen? Ik schreef dit al ruim een jaar geleden in een eerdere column, maar het kan geen kwaad om dit voorbeeld van een mijns inziens nogal onevenwichtige afweging te herhalen.

Last but not least: de discussie over de hoge kosten van beleggen in private equity. Kosten moet je uiteraard in relatie tot de opbrengst zien. De verantwoordiging van bestuurders lijkt mij uitermate selectief. Om het maar plat te slaan: veel bestuurders hebben een i-phone, een veel te dure smartphone in vergelijking met een aantal andere smartphones met vrijwel dezelfde functionaliteit. Blijkbaar levert die i-phone – ook nog eens niet meetbaar – meer 'rendement' op. Waarom wel gewoon meer kosten voor een i-phone maken, maar voor de deelnemers niet in private equity beleggen met een aantoonbaar hoger netto rendement? Hier is sprake van een staaltje selectieve verantwoordiging.

Waarom doen pensioenbestuurders wat ze doen? Heel vaak wordt het fenomeen 'reputatierisico' aangehaald als leidend voor hun beleggingsbeleid. Je loopt alleen maar reputatierisico als je niet van tevoren duidelijk uitlegt wat je doet en waarom. Helaas heb ik de stellige indruk dat de cocon van de pensioenbestuurders een evenwichtige afweging van argumenten niet 'toestaat'. Doe maar 'normaal' in de pensioenwereld is voor velen een abnormale manier van analyseren en afwegen geworden. ■